

Yksi idylli – kaksi totuutta

TIESITKÖ, ETTÄ kotikuntasi huljauttaa jätevettä luontoon? Vaikka kunnat laskevat puhdistamattomat vesivedet Vantaanjokeen, vesistön tila on elvytyksen ansiosta kohentunut.

HEINÄKUUN neljännen päivän ensimmäisinä aamuyön tunteina Veikkarin pumpaamo Hyvinkäällä ei toimi niin kuin sen pitäisi. Pumpaamon ohi menee Hyvinkään veden ilmoituksen mukaan 230 kuutiota vettä ennen kuin tilanne saadaan hallintaan.

Sadeveden mukana läheiseen Vantaanjokeen laskee hyvinkäläisistä vessoista tullutta jätevettä. Määrä vastaa vajaata kymmentä rekkakuormaa.

–Ohitus johtui voimakkaasta rankkasateesta ja yhden pumpun lämpöreleen laukeamisesta, Hyvinkään vedestä ilmoitetaan myöhemmin.

Käsittelemättömien jätevesien hulahtaminen luontoon on ikävää todellisuutta kaikille Vantaanjoen varressa sijaitseville kunnille, ei vain Hyvinkäälle.

Viruksia liikkeellä

Ympäristölupa edellyttää, että jätevedet on ennen niiden laskemista jokeen puhdistettava. Ylivuotoja tai jätevesipumppaamojen ohituksia sattuu kuitenkin vuosittain useita eri paikkakunnilla.

–Kriittisimmät hetket ovat rankkasateiden ja ukkosmyrskyjen aikaan, tietää **Kari Stenholm** virtavesien hoitoyhdistyksestä Virhosta.

–Ikävintä on, jos ylivuotoja tapahtuu monta yhtä aikaa.

Tilannetta ei tarvitse etsiä kaukaa menneisyydestä. Huhtikuun alkupuolella, viikolla 15, Tuusulan, Hyvinkään, Nurmijärven ja Riihimäen jätevesipumppaamoilla tapahtui yli 20 ylivuotoa. Pahimmat kesti-

vät lähes vuorokauden.

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys edustaa kahdeksaa Vantaanjoen ympäristössä olevaa kuntaa. Yhdistyksen tehtäviin kuuluu tarkkaila vedenlaatua noin 50 havaintopaikalla.

Kuukausi sitten julkistetun raportin mukaan Vantaanjoesta löytyi viime vuonna vatsatautia aiheuttavia viruksia. Varsinkin noro- ja adenoviruksia löytyi erityisesti alkuvuodesta 2007 sekä vuosien 2007–2008 vaihteessa. Samaa aikaan seudulla kulki useita vatsatauti epidemioita.

Kesäaikaan viruksia ei havaintokaudella tavattu, kiitos auringon tehokkaan ja bakteereja tuhoavan UV-säteilyn.

Vesistöt henkireikä

Ihmisten vaivat ovat kuitenkin ongelmista pienimpiä. Ikävintä jälkeä jätevedet saavat aikaan vesistössä ja sen eliöstössä.

–Puhdistamaton jätevesi aiheuttaa vesistössä hapen puutetta, johon kuolee kaloja ja muuta eliöstöä.

Vesistöjen palauttaminen entiseen kuosiinsa on hidaskä ja työläs prosessi. Vesistöjen vaalimista varten perustettu Virho paitsi tiedottaa vesistöjen tilasta myös suorittaa kalataloudellisia kunnostustoimenpiteitä.

Miljoonan suomalaisen asuinalueella virtaava Vantaanjoki on yksi Virhon kohdevesistöistä.

–Vantaanjoki on henkireikä monelle joen ympäristössä asuvalle asukkaalle. Kunnostustoimien ja parantuneen jäteveden puhdistuksen ansiosta Vantaanjo-

TÄMÄ ON idylli, jota moni elää ja josta moni haaveilee.

TÄMÄ ON totuus, jonka olemassaolosta vain harva tietää.

ki on toipumassa likaviemäristä virkistyskeitaaksi. Ongelmia on kuitenkin yhä jäljellä, toteaa Stenholm.

Minna Luoma
minna.luoma
@sanoma.fi

☉ Parempaan suuntaan

- Vantaanjoen vesistö on Uudenmaan toiseksi suurin.
- Pääuoman pituus on noin sata kilometriä.
- Sivujokien ja -purojen yhteenlaskettu pituus on yli 300 kilometriä.
- Valuma-alueen kunnat ovat Helsinki, Vantaa, Tuusula, Nurmijärvi, Hyvinkää, Riihimäki, Hausjärvi, Loppi, Mäntsälä, Vihti, Järvenpää, Kerava, Sipoo ja Espoo.
- Vantaanjoen tilannetta on huonontanut joen patoaminen, jätevesi- sekä maataloudesta syntyneet ravinpeästäöt.
- Huonoimmillaan vedenlaatu oli 1960-70-luvuilla.
- Vantaanjoen vaelluskalakantojen luominen on hyvässä vauhdissa.

Lähde: virtavesien hoitoyhdistys Virho

Sekaviemärit ovat alimitoitettuja

JÄTEVESIPUMPPAAMOJEN ylivuodoista ei päästä lähitu-levaisuudessakaan eroon. Vesilaitokset antavat saman vastauksen: kuntien viemäriverkostot ovat vanhanaikaisia ja ne ovat jääneet paikoin auttamattoman liian pieniksi asukasmäärään nähden.

Viemäriverkostojen uudistaminen on taas kallista ja hidasta puuhaa.

Suurimpia syyllisiä ylivuotoihin ovat vanhat sekaviemärit, jotka kuljettavat jätevesiä,

mutta myös maan pinnalta ja rakennusten katoilta poisjohdettavia sade- ja sulamis- eli hulevesiä.

–Rankkasateiden sattuessa jätevesipumppaamot eivät ehdi pumpata sinne tullutta vettä. Pahimmillaan viemäreiden virtaukset voivat olla jopa kymmenkertaisia niiden mitoitukseen nähden, toteaa käyttöinsinööri **Jari Hynönen** Hyvinkään Vedestä.

Vesilaitokset eivät pidä ylivuotoja kuitenkaan suurena

ongelmana. Tuusulan seudun vesilaitos vesihuoltopäällikkö **Jukka Sahlakarin** mukaan ylivuotoja sattuu pumpaamoja kohti muutamia vuodessa, parhaimmillaan ei yhtään.

–Ja 95 prosenttisesti ylivuoto on puhdasta sadevettä, hän jatkaa.

Sekaviemäreiden lisäksi ylivuotoja aiheuttavat jätevesipumppaamoilla tapahtuvat sähkökatkokset sekä puhtaat laiteviat.